

huzamra vagy hasonlóságra, esetleg azonos célú intézkedések közötti eltérésekre és különbözőségekre reámutassanak.

A magyar hiteljog gyakorlati célt szolgáló irodalma igen szerény. Az e célt szolgáló könyvek részben elavultak, részben nem teljeseek. Nizsalovszky könyve teljes áttekintést nyújt azoknak, akik a magyar kereskedelmi jog élő szabályait, úgy ahogy azok törvényekben, rendeletekben és legfelsőbb bírói határozatokban le vannak fektetve, keresik. A könyv előszavában hirdetett célt a könyv tartalma teljesen fedi.

H. L.

Dr. Takács György: „Az adójog zsebkönyve“ c. összeállítás, mint a Grill-féle ú. n. kis törvénytár második kötete magában foglalja az egyenesadók, a pótagadók, és a közadókezelés mai egész hatályos joganyagát, hivatalos összeállításokat, az azokon évek folyamán eszközölt számos változtatást, módosítást, továbbá a különadók, szükségrendeletek és pótlékolások jogszabályait. Az alapanyagot bőséges magyarázó jegyzetek és bírói joggyakorlat egészítik ki.

Különös előnye ennek a munkának az, hogy egyetlen, könnyen kezelhető zsebkönyvben hiánytalanul nyújtja az ügyvédség és jogkereső közönség számára az érvényben levő adórendeleteket, és áttekinthető rendszerénél fogva a mai kuszált szabálytömeg világos képét tárja fel.

Kettős mutató a Grill-féle Törvénytárakhoz. Szerény címe ez annak a kétkötetes munkának, amelyet dr. Petrovay Zoltán és dr. Térfy Béla, a m. kir. igazságügyi miniszteriumban alkalmazott törvényszéki bírák szerkesztettek és amelynek első kötete a napokban hagyta el a sajtót. A szerény hangzású „Kettős mutató“ valójában az élő magyar jognak betűrendben és törvény- (rendelet-) helyek sorszámai szerint összeállított lexikona.

Az árverési csarnokban egy perenkívüli árverést akarok foganatosítani; hogy kell eljárnom, milyen az árverési csarnok szervezete stb.? X. kiköltözik Csheszlovákiába, kérdés, ott is folytathatják-e ellene az itteni köztartozások miatti behajtási eljárást? Tudom, hogy a hatósági adó és becslési bizonyítványokról egy 1914. évi rendelet intézkedik, amely a Pp. életbelépésével kapcsolatban jelent meg; tudom azt is, hogy az ott említett kulcsok és szorzószámok már mások, de nem tudom, hol, melyik rendeletben találok azokat. Tudom, hogy elveszett ajánlott levelekért fennáll a postának valamiféle limitált kártérítési felelőssége, de nem tudom, mily törvény és rendeletek intézkednek erről, stb. stb. Választ keresve felütöm az Árverési csarnok, Adóügyi égyezmények, Hatósági adó és becslési bizonyítvány, Kár-

térítési felelősség stb. stb. címszavakat, és megtudom, mely törvények és rendeletek szólnak a felvetett kérdésekről, és hogy azokat a különböző (igazságügyi, közigazgatási, stb.) Grill-törvénytárak 60 kötete közül melyikben találom meg.

Továbbá: olvasok valamely felsőbbírószági határozatot, mely egy törvény vagy rendelethelyre hivatkozik, amelynek csak a számát közli, nem tudom maga a rendelet miről szól, nem tudom, hol találom, szövegét még kevésbé ismerem. Egy más törvény, vagy rendelethelyről nem tudom, életben van-e? Felütöm a Kettős-mutató második kötetét, amely a törvények és rendeletek szakaszaihoz igazodó ún. Számmutató és látom, a törvénytárak melyikében találom meg az illető jogforrást és hogy a keresett jogszabály életben van-e?

Hogy ilyen gyakorlati segédeszközre mennyire szükségünk van, a gyakorlat embereinek fölösleges magyarázni. A háború befejezése óta csak másfélévtized telt el, de az azelőtti jognak számos oly területe van, amelyiken már alig van kő-kövön, és az egyes törvényeket módosító törvények maguk is sokszorosán módosítva vannak. Hát még a rendeletek. *Obruimur legibus*, ez már a jogászai communis opinio és értekezletek, hivatalos ankétok, parlamenti felszólalások és a jogi sajtó egyaránt kutatják, mit lehetne csinálni a jogszabályoknak folyton növő és máris ijesztő rengetegével avégből, hogy el lehessen benne igazodni, és hogy a törvényismerés egyre alapnélkülibb fikciója legalább a jogászokra nézve legyen és lehessen igaz. Hogy a fentebb említett tényezők fognak-e és mit életrevalót termelni (hivatalos összeállítások, egységes szerkezetek stb.), nem tudjuk, de ami már valóság, és ami máris segítség: a szerzők elgondolása szerinti Kettős-mutató.

Igaz ugyan, hogy minden joganyag felett ott áll, mint legfőbb törvény, a herakleitoszi *Panta rei*: de ez az elv nem teszi feleslegessé, sőt éppen elengedhetetlenül megkívánja, hogy időnként a joganyagot mint egy adott pillanatban száz százalékban élőt megrögzítsük és kezünkben tartsuk. Ennek nehéz munkájában segít a Kettős mutató.

A gyakorló jogászok figyelmébe ajánljuk tehát e művet.

Dr. Balla Ignác.